

Handleiding

Subsidieregeling

ondernemerschap en onderwijs 2007

Centers of Entrepreneurship

Spoor II

leren ondernemen

Ministerie van Economische Zaken

ONDER
NOSSEM
LTUUR
NIEEM
SCHAP

SenterNovem

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1. De Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007	6
Algemeen	6
De doelstelling van de regeling	6
Definitie ondernemerschap	6
Twee sporen	6
Wat is een Centre of Entrepreneurship?	7
Budget en doelgroep	7
De Adviescommissie ondernemerschap en onderwijs	8
2. De aanvraagprocedure	9
Fase 1	9
<i>Het projectidee</i>	10
<i>De beoordeling</i>	11
Fase 2	11
<i>Het projectplan</i>	11
<i>De beoordeling</i>	12
<i>Verlening van een subsidie</i>	12
<i>Maximale duur van een Centre of Entrepreneurship project</i>	13
<i>Voorschot (declaratie)</i>	13
<i>Subsidievaststelling</i>	13
3. Welke kosten komen in aanmerking voor subsidie?	14
Loonkosten	14
Aan derden verschuldigde kosten	15
Materiaalkosten	15
Overhead	15
Projectmanagement	15
4. Financiering van de eigen bijdrage	16
Eigen aandeel in de projectfinanciering	16
Herkomst van de financiering van de eigen bijdrage	16
5. De rol van SenterNovem / Leren Ondernemen	17
SenterNovem Onderwijs en Arbeidsmarkt / Leren Ondernemen	17
Beoordeling en bewaking	17
Informatie en advies	17
6. Bijlagen	19
Bijlage 1: Aanvraagformulier 1	19
Bijlage 2: Aanvraagformulier 2	25
Bijlage 3: Voorbeeldmodel projectbegroting	31
Bijlage 4: Voorschotformulier	35
Bijlage 5: Vaststellingsformulier	39

Voorwoord

Deze handleiding voor de Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007 Centers of Entrepreneurship bevat de informatie en formulieren die u nodig heeft om een subsidie voor spoor II (Centre of Entrepreneurship) aan te vragen. In hoofdlijnen wordt de regeling toegelicht.

De doelstelling van spoor II is het verankeren van ondernemersvaardigheden in het onderwijsprogramma door het oprichten van een beperkt aantal Centers of Entrepreneurship in het hoger onderwijs. Een Centre of Entrepreneurship richt zich op het regisseren, organiseren en faciliteren van multidisciplinair en instellingsbreed ondernemerschapsonderwijs met als doel binnen de gehele onderwijsinstelling en tussen onderwijsinstellingen ondernemerschap te stimuleren.

Een subsidie voor spoor II kan uitsluitend worden aangevraagd door een instelling voor hoger onderwijs. Hoger onderwijsinstellingen kunnen individueel een aanvraag indienen of in samenwerkingsverband tussen tenminste twee hoger onderwijsinstellingen.

Hoofdstuk 1 biedt een overzicht van de achtergrond en het doel van de regeling. In hoofdstuk 2 wordt de aanvraagprocedure beschreven. Informatie over de kosten, die voor subsidie in aanmerking komen, staat in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 vindt u hoe u uw eigen bijdrage in projectkosten kunt financieren. In hoofdstuk 5 vindt u tenslotte een korte toelichting op de rol van SenterNovem en de hulp die u van SenterNovem kunt verwachten bij het indienen van een aanvraag.

1. De Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007

Algemeen

Ondernemerschap is van groot belang voor economische groei en de sociale cohesie van een samenleving. Dit geldt zeker voor hoge inkomenslanden. In de ontwikkeling naar een meer kennisgedreven economie zijn het vooral de startende en jonge bedrijven die een positieve invloed hebben op de economische groei. Daarnaast is ondernemerschap cruciaal om de brug van kennis naar waardecreatie te slaan. Deze brug van kennis naar waarde kan alleen geslagen worden

als mensen in staat zijn te denken in kansen en mogelijkheden en in staat zijn de aanwezige kennis om te zetten voor markt dan wel maatschappij. Indien Nederland daadwerkelijk een kennissamenleving en -economie wil zijn, moeten mensen beschikken over een ondernemende houding, ondernemerschapsvaardigheden en -kennis.

De doelstelling van de regeling

Juist in het onderwijs is het mogelijk de blik van mensen te openen voor de mogelijkheden van ondernemerschap en voor het aanleren van de benodigde kennis, vaardigheden en houding. Daarom willen de Ministeries van Economische Zaken en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap met de Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007 (hierna: regeling) ondernemerschap in het onderwijs stimuleren, van basisschool tot universiteit. Doel is om initiatieven breder te verspreiden, te verbeteren, te ontwikkelen en structureel te verankeren, zodat ondernemerschap een vaste plaats verwerft in het onderwijsstelsel. De ministeries vinden het belangrijk de onderwijsinstellingen te ondersteunen en aan te moedigen om ondernemerschapsactiviteiten in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven in hun lesprogramma's op te nemen. De regeling

is te vinden op www.lerenondernemen.nl. Het is aan te raden de regeling goed door te lezen alvorens met een subsidieaanvraag te starten.

Definitie ondernemerschap

Wat wordt eigenlijk onder ondernemerschap verstaan? De Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007 sluit aan bij de gehanteerde definitie van de Europese Commissie¹: "Onder ondernemerschap wordt iemands vermogen verstaan om ideeën in daden om te zetten. Het omvat creativiteit, innovatie en het nemen van risico's, alsook het vermogen om te plannen en projecten te beheren om doelstellingen te verwezenlijken. Een ondernemende houding helpt iedereen in het dagelijks leven thuis en in de maatschappij, het helpt werknemers zich bewust te worden van hun arbeidsomgeving en kansen te grijpen, en is de basis voor meer specifieke vaardigheden en kennis die ondernemers nodig hebben voor sociale of economische bedrijvigheid." Ondernemerschap gaat dus om meer dan het starten van een eigen bedrijf. Het gaat zeker ook om ondernemendheid, een ondernemende houding en ondernemend gedrag.

De Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007 levert een bijdrage aan het vergroten en verbeteren van ondernemerschap door:

- het aanwakkeren van ondernemerszin: het laten zien en ervaren dat ondernemen een goede carrièrekans is;
- het vergroten van ondernemersvaardigheid en kennis;
- het versterken van een ondernemende attitude: meer lef, samenwerken, creativiteit, kansen zien en grijpen.

Twee sporen

De regeling is onderverdeeld in twee zogenaamde sporen. Spoor I is gericht op

¹ COM(2006) 33: Mededeling van de Europese Commissie, ondernemingszin bevorderen door onderwijs en leren

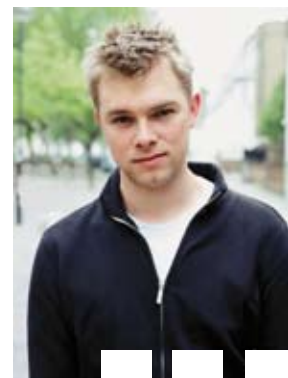
ondernemerschapsonderwijsprojecten, spoor II is gericht op Centers of Entrepreneurship. In deze handleiding wordt alleen spoor II behandeld.

Wat is een Centre of Entrepreneurship?

De ambitie van spoor II is het verankeren van ondernemersvaardigheden in het onderwijsprogramma door het oprichten van een beperkt aantal Centers of Entrepreneurship in het hoger onderwijs. Een Centre of Entrepreneurship richt zich op het regisseren, organiseren en faciliteren van multidisciplinair en instellingsbreed ondernemerschapsonderwijs met als doel binnen de gehele onderwijsinstelling en tussen onderwijsinstellingen ondernemerschap te stimuleren. Daarbij is het noodzakelijk de markt te betrekken. Er moet worden zorggedragen voor meer samenhang en stroomlijning van de diverse activiteiten, zodat multidisciplinair en instellingsbreed ondernemerschapsonderwijs kan worden aangeboden. De activiteiten moeten zich richten op onderwijs. Met daarbij flankerend en ondersteunend (toegepast) onderzoek en netwerken met de lokale omgeving (bedrijven, andere onderwijsinstellingen en publieke instellingen).

Het oprichten van een Centre of Entrepreneurship gaat niet om het fysiek neerzetten van een nieuw instituut of het instellen van een rechtspersoon. Het gaat meer om creëren van een brandpunt waar alle activiteiten op het gebied van ondernemerschap samenkomen; een eenheid van organisatie, coördinatie en creatie van activiteiten en initiatieven. In die zin kan ondernemerschap in het onderwijs goed binnen de bestaande institutionele kaders en infrastructuur van hoger onderwijsinstellingen worden ingebed. Dit is ook wenselijk vanuit het perspectief dat na de eenmalige impuls de activiteiten van een Centre structureel moet worden voortgezet. Ondernemerschap is in de aard een discipline die niet op zichzelf kan staan. Kruisverbindingen binnen en tussen faculteiten en vakgroepen zijn van belang voor de conceptualisering van het ondernemerschapsonderwijs. Zo dienen verschillende institutionele barrières - zoals onder andere de interne verdeelsleutels, lesroosters, gepercipieerde eindtermen, de gebrekkige

mobiliteit van docenten en de huidige prioriteitstelling van ondernemerschap binnen het wetenschappelijke kader - binnen de instellingen en tussen faculteiten en vakgroepen te worden doorbroken. Centers of Entrepreneurship zullen zich primair richten op de studenten, docenten, onderzoekers, promovendi en ondernemers verbonden aan de eigen onderwijsinstelling, maar kunnen zich ook richten op studenten en werknemers van buiten de eigen onderwijsinstelling. Indien er bij de hoger onderwijsinstellingen nog geen sprake is van een volledig portfolio aan ondernemerschapfaciliteiten en/of -activiteiten moeten deze worden ontwikkeld: initiatieven die zich richten op het creëren van een eigentijdse leeromgeving, lesmateriaal en -methodes voor ondernemerschap, professionalisering van de leraren, opzetten van onderzoek, versterken van de wisselwerking en netwerken tussen de studenten, marktpartijen en docenten en erkennen van ondernemerschap in het onderwijs.

Budget en doelgroep

Voor spoor II is voor een periode van vier jaar in totaal € 12 miljoen beschikbaar. Via een eenmalige tender 2007 - call for proposals - kunnen aanvragen voor subsidies worden ingediend.

Indieners zijn de hoger onderwijsinstellingen zelf. Instellingen voor hoger onderwijs kunnen individueel een aanvraag indienen of in samenwerkingsverband tussen tenminste twee hoger onderwijsinstellingen. Bij de beoordeling van de aanvraag is geen voorkeur voor individueel indienen of in een samenwerkingsverband.

Aan een samenwerkingsverband kunnen ook andere, relevante partijen deelnemen. Dat kan bijvoorbeeld een ROC of een buitenlandse instelling zijn. Er worden geen eisen aan de rechtsvorm gesteld. In die zin staat het hoger onderwijsinstellingen vrij om bijvoorbeeld een stichting op te richten.

De Adviescommissie ondernemerschap en onderwijs

De aanvragen voor subsidie worden beoordeeld door de Adviescommissie ondernemerschap en onderwijs. De leden van deze commissie zijn onafhankelijk. De Adviescommissie ondernemerschap en onderwijs heeft tot taak de minister op zijn verzoek te adviseren over aanvragen om subsidie op grond van deze regeling. De commissie stelt haar eigen werkwijze schriftelijk vast. De adviezen gaan vergezeld van een deugdelijke motivering. De leden van de Adviescommissie zullen op de website www.lerenondernemen.nl worden gepresenteerd.

De commissie bestaat uit een voorzitter en tenminste vier en ten hoogste acht leden. De leden brengen op persoonlijke titel hun kennis en ervaring in en zijn deskundig op het terrein waarop de commissie een taak heeft. Zij zijn geen rijksambtenaren, en treden niet op als vertegenwoordiger van een specifieke belangengroep. De voorzitter en de leden worden door de minister voor een termijn van ten hoogste vier jaar benoemd. Zij zijn ten allen tijde opnieuw benoembaar. De commissie verstrekt desgevraagd aan de minister de voor de uitoefening van zijn taak benodigde inlichtingen. De minister kan inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden, voor zover dat voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig is. De commissie stelt jaarlijks voor 1 april een verslag op van haar werkzaamheden in het afgelopen kalenderjaar. Het jaarverslag wordt aan de minister toegezonden en algemeen verkrijgbaar gesteld.

2. De aanvraagprocedure

Fase 1:

1. het indienen van een korte beschrijving van uw projectidee op maximaal 6 A4, uiterlijk 22 maart 2007;
2. de minister verzoekt binnen acht weken na 22 maart 2007 de subsidieaanvrager, waarvan de adviescommissie heeft aangegeven het projectidee geschikt te vinden, de aanvraag schriftelijk uit te werken.

Fase 2:

1. de uitgewerkte projectaanvragen dienen vervolgens uiterlijk na 20 weken te worden ingediend.
2. binnen dertien weken na deze termijn geeft de minister, op advies van de adviescommissie, een beschikking.

In dit hoofdstuk worden de stappen voor fase 1 en fase 2 apart toegelicht.

Fase 1

Doel	Beschrijven van projectidee op maximaal 6 A4
Tijdvak	Publicatiedatum regeling tot en met 22 maart 2007
Formulieren	Spoor II Aanvraagformulier 1 voor een CE-project (bijlage 1 bij deze handleiding of downloaden op www.lerenondernemen.nl)
Indiening	U kunt uw aanvraag schriftelijk bij SenterNovem indienen. U kunt uw aanvraag niet per telefax of e-mail indienen. Het postadres van SenterNovem is: SenterNovem T.a.v. Leren Ondernemen Postbus 93144 2509 AC Den Haag
Deadline indiening	Uiterlijk 22 maart 2007 (datum poststempel). De einddatum van deze tender is 'hard'. Indien de poststempel een dag later aangeeft, wordt uw aanvraag niet in behandeling genomen.
Besluit	Uiterlijk 17 mei 2007

HET PROJECTIDEE

De beschrijving van het projectidee moet samen met het door het College van Bestuur ondertekende aanvraagformulier 1 uiterlijk 22 maart 2007 bij SenterNovem worden ingediend. In het projectidee gaat het om visie; wat is de startsituatie en waar wilt u naartoe? Misschien worden er al activiteiten binnen uw instelling uitgevoerd op het gebied van ondernemerschap in het onderwijs. Door in het projectidee

aan te geven wat de huidige situatie is en regionale ontwikkelingen te schetsen ontstaat een duidelijk beeld van de startsituatie.

Het Centre of Entrepreneurship bouwt op deze startsituatie voort. De slagkracht van het Centre zal blijken uit de ambitie, doelstellingen en te ondernemen activiteiten. Daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat het accent van deze regeling ligt op het

onderwijs. Onderzoek en netwerkactiviteiten dienen allebei functioneel bij te dragen aan ondernemerschapsonderwijs dat toegankelijk is voor alle studenten en leerlingen van de aanvragende onderwijsinstelling.

Om de centrumfunctie inhoud te geven is samenwerking met het bedrijfsleven van groot belang. De manier waarop dit zal worden vormgegeven is een belangrijke factor in de beoordeling van het projectidee.

Als laatste dient in het projectidee aangegeven te worden hoe de continuïteit van het Centre of Entrepreneurship wordt gewaarborgd op organisatorisch, inhoudelijk en financieel gebied tijdens en na de projectperiode.

In het geheel mag dit document bij indiening niet meer dan 6 pagina's A4 bestrijken.

DE BEOORDELING

Na indiening van de aanvraag wordt deze getoetst op een aantal minimale voorwaarden. Zo moet de aanvraag worden ingediend met gebruikmaking van het aanvraagformulier 1.

SenterNovem controleert of de tijdig verzonden projectaanvragen volledig zijn. Als uw aanvraag niet compleet is, krijgt u twee weken de gelegenheid deze alsnog te completeren. Ook deze termijn is 'hard': indien u niet reageert op deze compleetmelding, wordt uw aanvraag niet verder in behandeling genomen. Aanvragers dienen dan ook in de periode na indiening voor SenterNovem bereikbaar te zijn.

Verder geldt:

- voor uw project mag nog niet eerder door de rijksoverheid subsidie zijn verstrekt;

- het moet duidelijk zijn dat het bedrijfsleven op enigerlei wijze betrokken is bij uw project; Deze betrokkenheid kan financieel zijn, maar mag ook een bijdrage zijn door het beschikbaar stellen van tijd, b.v. voor lessen, stages of bedrijfsbezoeken;
- het ondernemerschapsonderwijs moet toegankelijk zijn voor alle studenten van de bij het project betrokken hoger onderwijsinstelling of hoger onderwijsinstellingen. Dit betekent dat de onderwijsinstelling garandeert dat hun studenten in de gelegenheid zijn om deel te nemen aan de aangeboden vakken en activiteiten rond ondernemerschap;
- uw project moet voldoen aan (de doelstellingen van) de regeling.

Aanvragen die hieraan niet voldoen, worden niet verder in behandeling genomen.

Voldoet uw aanvraag en is deze volledig, dan zal de Adviescommissie binnen acht weken uw aanvraag verder beoordelen op:

- a. of er voldoende vertrouwen bestaat in de structurele voortzetting van de activiteiten waarvoor subsidie wordt verstrekt;
- b. of aannemelijk is dat de activiteiten een verbetering, uitbreiding, wijziging of aanvulling inhouden van reeds bestaande activiteiten op het gebied van ondernemerschapsonderwijs;
- c. of aannemelijk is dat het CE-project een bijdrage levert aan de samenwerking tussen studenten, docenten en onderzoekers van verschillende vakgebieden of opleidingen.

De Adviescommissie brengt hierover advies uit aan de minister. De minister besluit binnen 8 weken na sluiting van de call for proposals, uiterlijk 17 mei 2007, welke aanvragers gevraagd zal worden hun plannen nader uit te werken. Hiermee eindigt fase 1 en gaat fase 2 in.

Fase 2

Doel	Een uitgewerkt projectvoorstel
Tijdvak	Twintig weken na datum verzoek tot uitwerking
Formulieren	Spoor II Aanvraagformulier 2 voor een CE-project (bijlage 2 bij deze handleiding of downloaden op www.lerenondernemen.nl)
Indiening	U kunt uw aanvraag schriftelijk bij SenterNovem indienen. U kunt uw aanvraag niet per telefax of e-mail indienen. Het postadres van SenterNovem is: SenterNovem T.a.v. Leren Ondernemen Postbus 93144 2509 AC Den Haag
Deadline indiening	Uiterlijk twintig weken na verzoek tot uitwerking van minister (datum poststempel). De einddatum van deze tender is 'hard'. Indien de poststempel een dag later aangeeft, wordt uw aanvraag niet in behandeling genomen.
Besluit	Uiterlijk 13 weken na indiening

HET PROJECTPLAN

De aanvragers, die een verzoek van de minister hebben ontvangen voor nadere uitwerking, krijgen 20 weken de gelegenheid hun plan uit te werken tot een volwaardig projectplan. In het verzoek van de minister tot uitwerking staat een uiterlijke datum van indiening genoemd. Uiterlijk op die datum dient u het aanvraagformulier 2 (bijlage

2 van deze handleiding) in te dienen.

Dit aanvraagformulier, ondertekend door College van Bestuur, gaat in ieder geval vergezeld van:

- een projectplan met vermelding van de belangrijke stappen, tussenresultaten en eindresultaten in het Centre of Entrepreneurship project;
- een begroting van de kosten.

Het is van belang dat u met uw beschrijving de Adviescommissie een beeld geeft van de volgende elementen:

- de doelstelling van het Centre of Entrepreneurship;
- de activiteiten van het Centre of Entrepreneurship;
- de wijze waarop het bedrijfsleven betrokken is bij het CE-project en/of het Centre of Entrepreneurship;
- de wijze waarop het Centre of Entrepreneurship invulling geeft aan activiteiten met betrekking tot onderwijs, onderzoek en het netwerken met de regionale omgeving;
- de wijze waarop de resultaten van het Centre of Entrepreneurship worden gemeten;
- de wijze waarop de hoger onderwijsinstelling ervoor zorgdraagt dat al haar studenten toegang hebben tot het ondernemerschapsonderwijs en de wijze waarop dit in het onderwijs-aanbod tot uitdrukking komt;

- g. de wijze waarop de hoger onderwijsinstelling zorgdraagt voor continuering van de activiteiten waarvoor subsidie is verstrekt.

Hoger onderwijsinstellingen moeten zelf aangeven op welke wijze zij invulling geven aan bovengestelde voorwaarden.

DE BEOORDELING

Na indiening van de aanvraag wordt deze getoetst op een aantal minimale voorwaarden. Zo moet de aanvraag worden ingediend met gebruikmaking van het aanvraagformulier 2.

Ook moet de uitwerking van de aanvraag voldoen aan artikel 21, dat wil zeggen, bij de aanvraag moeten alle gevraagde bescheiden zijn toegevoegd en het projectplan moet alle gevraagde informatie bevatten (zie hierboven en artikel 21 van de regeling).

SenterNovem controleert of de tijdig verzonden projectaanvragen volledig zijn. Als uw aanvraag niet compleet is, krijgt u twee weken de gelegenheid deze alsnog te completeren. Ook deze termijn is 'hard': indien u niet reageert op deze compleetmelding, wordt uw aanvraag niet verder in behandeling genomen. Aanvragers dienen dan ook in de periode na indiening voor SenterNovem bereikbaar te zijn.

Verder geldt:

- er moet voldoende vertrouwen zijn dat de betrokkenen het CE-project kunnen financieren;
- het moet aannemelijk zijn dat het CE-project binnen een termijn van 12 maanden kan aanvangen;
- er moet voldoende vertrouwen bestaan in de organisatorische capaciteiten van de aanvrager om het CE-project naar behoren uit te kunnen voeren;
- het CE-project moet bijdragen aan het tot stand brengen van effectief ondernemerschapsonderwijs.

Aanvragen die hieraan niet voldoen, worden niet verder in behandeling genomen.

De projecten die wel aan deze voorwaarden voldoen, worden gerangschikt op basis van een aantal rangschikkingscriteria. Een project wordt hoger gerangschikt als een project:

- door de bestaande infrastructuur en kennis van de hoger onderwijsinstelling en de bij het CE-project betrokken partijen meer bijdraagt aan de verankering en continuïteit van het ondernemerschapsonderwijs. Dit criterium ziet toe op de mate van ervaring met ondernemerschapsonderwijs en de daarbij behorende activiteiten. Dit dient als basis voor een stevige inbedding van het ondernemerschapsonderwijs binnen de hoger onderwijsinstelling als geheel;
- de kwaliteit van het projectplan hoger is. Het gaat hier om de inhoudelijke kwaliteit van het projectplan, dat als maatstaf dient voor de beoordeling van het project. Dit kan blijken uit de gehanteerde ambitie en doelstellingen, de te ondernemen activiteiten, verwachte resultaten, planning en de relatie tussen het projectplan en de begroting van de kosten;
- meer bijdraagt aan de creativiteit en innovativiteit van de door het Centre of Entrepreneurship uitgevoerde activiteiten. Het gaat hierbij vooral om de mate waarin een project origineel en onorthodox is en zich daardoor op een positieve en opvallende manier onderscheidt van andere projecten.

De Adviescommissie brengt advies uit aan de minister over de voorstellen. De minister verdeelt vervolgens het beschikbare bedrag in de volgorde van de rangschikking.

VERLENING VAN EEN SUBSIDIE

U wordt uiterlijk 13 weken na het verzoek tot uitwerking door de minister schriftelijk bericht over de subsidieverlening. Als uw aanvraag is gehonoreerd, treft u in de beschikking het totale maximale subsidiebedrag, de verplichtingen waaraan uw aanvraag nog dient te voldoen en de voorschriften waaronder u de subsidie ontvangt.

MAXIMALE DUUR VAN EEN CENTRE OF ENTREPRENEURSHIP PROJECT

Een Centre of Entrepreneurship project kan maximaal vier jaar duren. U dient het project binnen twaalf maanden na indiening te starten.

VOORSCHOT (DECLARATIE)

Ieder toegekend project kan een voorschot op de eindsubsidie aanvragen. Dit voorschot is feitelijk een declaratie, want uitsluitend reeds betaalde kosten (aangetoond door middel van bijvoorbeeld een factuur) komen hiervoor in aanmerking. Uw voorschotaanvraag moet vergezeld gaan van een voortgangsrapportage. Het voorschotformulier is te vinden in bijlage 4 van deze handleiding en op www.lerenondernemen.nl. De declaratie wordt naar rato vastgesteld over de looptijd. Per declaratie wordt maximaal 50 procent (afhankelijk van de vastgestelde subsidie) van de gemaakte en betaalde kosten betaald. In totaal wordt niet meer aan declaratie verstrekt dan 80 procent van de maximaal toegekende subsidie.

SUBSIDIEVASTSTELLING

Aan het eind van ieder toegekend project moet de aanvrager binnen dertien weken na de einddatum van het project een 'aanvraag voor subsidievaststelling' indienen. Dit houdt in, dat het project wordt afgerond en het definitieve subsidiebedrag wordt bepaald. De aanvraag voor subsidievaststelling gaat vergezeld van een accountantsverklaring, een eindrapportage (met het financiële verslag en de eindevaluatie). Ook het formulier voor subsidievaststelling kunt u vinden als bijlage bij deze handleiding (bijlage 5) en op www.lerenondernemen.nl.

Wordt hieraan niet of onvoldoende voldaan, dan kan (een deel van) de subsidie worden teruggevorderd.

3. Welke kosten komen in aanmerking voor subsidie?

De subsidie bedraagt maximaal 50 procent van de subsidiabele kosten, maar niet meer dan € 3.000.000,-. Het subsidieplafond voor het verlenen van subsidies op aanvragen voor een Centre of Entrepreneurship (fase 2) is vastgesteld op € 12.000.000,-.

Onder de subsidiabele kosten verstaan we de op te voeren subsidiabele projectkosten. Deze kosten neemt u op in uw begroting (U kunt hiervoor gebruik maken van het Voorbeeldmodel, zie bijlage 3). Daarnaast kunt u in dit model ook de financiering van de totale subsidiabele projectkosten vermelden.

Op basis van de totale subsidiabele projectkosten, opgenomen in de begroting, wordt het subsidiebedrag (maximaal 50 procent) door de Adviescommissie vastgesteld.

Als subsidiabele kosten worden uitsluitend in aanmerking genomen de volgende rechtstreeks aan het Centre of Entrepreneurshipproject toe te rekenen, na de indiening van de aanvraag, gemaakte en betaalde kosten:

- a. loonkosten van personeel van de aanvragende onderwijsinstelling of van één of meer instellingen die deel uitmaken van het samenwerkingsverband;
- b. aan derden verschuldigde kosten voor verrichte arbeid;
- c. materiaalkosten voor de aanschaf van middelen of materialen die een functionele relatie tot de activiteiten hebben en maximaal 25 procent van de totale subsidiabele kosten bedragen;
- d. kosten voor overhead als opslag voor algemene kosten, niet hoger dan 50 procent van de loonkosten, bedoeld onder a;
- e. de kosten voor projectmanagement met dien verstande dat deze kosten niet meer dan 5 procent van de loonkosten, bedoeld onder a, bedragen.

Indien voor de subsidiabele kosten of een deel daarvan reeds door de Commissie van de Europese Gemeenschappen, dan wel een bestuursorgaan - van een provincie of gemeente of een bestuursorgaan niet zijnde een bestuursorgaan van de rijksoverheid - subsidie is verstrekt, wordt slechts een zodanig

bedrag aan subsidie verstrekt, dat het totale bedrag aan subsidie niet meer bedraagt dan 75 procent van de subsidiabele kosten.

De kosten worden in aanmerking genomen met inbegrip van omzetbelasting indien de aanvrager de omzetbelasting niet in aftrek kan brengen.

Loonkosten

Het gaat hier om loonkosten van het personeel van de aanvragende onderwijsinstelling en de eventuele andere partijen waarmee wordt samengewerkt in een CE-samenwerkingsverband, dat rechtstreeks productieve arbeid verricht ten behoeve van het project. De arbeidsuren van dit personeel dienen verantwoord te worden.

Bij personeel van een onderwijsinstelling wordt uitgegaan van een uurloon, berekend op basis van het bruto jaarloon bij een volledige dienstbetrekking. Dit bruto jaarloon wordt verhoogd met de wettelijke, dan wel op grond van een arbeidsovereenkomst verschuldigde opslag voor sociale lasten (de werkgeverslasten voor sociale verzekering, VUT en pensioen). Bij de berekening van het uurloon wordt uitgegaan van een norm van 1659

arbeidsuren (zijnde de algemene arbeidsduur van een persoon benoemd in een normbetrekking).

Voor het personeel van andere partijen dan een onderwijsinstelling wordt uitgegaan van het uurloon, berekend op basis van het bruto jaarloon bij een volledige dienstbetrekking. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de kolommen 3, 4 en 13 van de loonstaat van het betrokken personeelslid, die door de werkgever moet worden bijgehouden ingevolge de Wet op de loonbelasting 1964. Volledige winstafhankelijke uitkeringen tellen daarbij niet mee. Dit bruto jaarloon wordt verhoogd met de wettelijke, dan wel op grond van een individuele of collectieve arbeidsovereenkomst verschuldigde, opslagen voor sociale lasten (de werkgeverslasten voor sociale verzekering, VUT en pensioen). Bij de berekening van het uurloon wordt uitgegaan van 1750 productieve uren per jaar.

Aan derden verschuldigde kosten

Hieronder vallen de kosten van door derden verrichte arbeid. Loonkosten van derden dient u volgens geldende maatstaven in rekening te brengen. Eventuele kortingen of het om niet beschikbaar stellen van uren door derden kunt u niet tot de projectkosten rekenen.

De kosten van derden worden in aanmerking genomen met inbegrip van omzetbelasting indien de deelnemer in het samenwerkingsverband die de kosten heeft gemaakt, de omzetbelasting hierover niet kan verrekenen met de door hem af te dragen omzetbelasting. Wanneer het gaat om transacties binnen een groep ondernemers, kunnen geen winstopslagen in rekening worden gebracht. Als kosten van derden worden opgevoerd, moet de aanvrager de betreffende overeenkomst of offerte en een specificatie van de kosten bij de aanvraag voegen. De offerte moet aansluiten op de geplande activiteiten in het projectplan en de projectbegroting. Deze relatie moet zo inzichtelijk mogelijk worden gemaakt. Aan de aan derden verschuldigde kosten is geen maximum verbonden.

Materiaalkosten

Onder materiaalkosten kunnen de kosten voor de aanschaf van middelen of materialen

die een functionele relatie tot de activiteiten hebben worden gerekend. De materiaalkosten kunnen maximaal 25 procent van de totale subsidiabele projectkosten bedragen.

De kosten worden in aanmerking genomen met inbegrip van omzetbelasting indien de organisatie in het samenwerkingsverband, die de kosten heeft gemaakt, de omzetbelasting niet kan verrekenen met door hem af te dragen omzetbelasting.

Voor de levering van apparatuur en software wordt uitgegaan van de op basis van de prijslijst geldende bedragen onder overlegging van een prijslijst zoals die geldig was niet later dan drie maanden voor de aanvraag. Bij gebreke van een prijslijst wordt door SenterNovem zelf een redelijke vergoeding vastgesteld. Als prijs geldt steeds de laagste prijs die een klant onder vergelijkbare omstandigheden moet betalen. De kosten kunnen meegenomen worden in de projectbegroting indien deze na indiening van de aanvraag worden gemaakt. Eventuele restwaarde van speciaal voor het project aangeschafte apparatuur wordt in mindering gebracht op de totale subsidiabele projectkosten.

Overhead

De opslag voor algemene kosten of overheadkosten mag niet meer bedragen dan 50 procent van de directe loonkosten van het project. Onder deze kosten vallen uitgaven voor facilitaire en ondersteunende activiteiten en reiskosten. Te denken valt aan secretariële ondersteuning, ondersteuning door interne diensten, porti- en administratiekosten, interne drukkosten, het gebruik van interne vergaderruimte, etc.

Projectmanagement

De kosten van het projectmanagement dienen net zo berekend te worden als staat vermeld onder de loonkosten. De kosten voor het projectmanagement kunnen maximaal 5 procent van de loonkosten bedragen.

4. Financiering van de eigen bijdrage

Eigen aandeel in de projectfinanciering

De opbouw van de financiering van uw eigen bijdrage aan de projectkosten kunt u specificeren in de daartoe bestemde ruimte op het aanvraagformulier. Tevens kunt u de financiering van de totale subsidiabele projectkosten aangeven in het Voorbeeldmodel projectbegroting (bijlage 3). Dit model is niet verplicht, maar het model kan u wellicht helpen bij het helder weergeven van uw projectbegroting. Het bedrag van de eigen financiering moet gelijk zijn aan de totale subsidiabele projectkosten minus de gevraagde subsidie.

Herkomst van de financiering van de eigen bijdrage

De financiering van de eigen bijdrage kan komen van:

- de aanvrager;
- de onderwijsinstellingen die deelnemen aan het CE-samenwerkingsverband;
- de overige partijen die deelnemen aan het CE-samenwerkingsverband;
- overige private en publieke partijen die niet als derde partij worden ingehuurd.

Bijdragen van derde partijen, die worden ingehuurd om activiteiten voor het CE-project

Voor wat betreft de financiering zijn de volgende beperkingen opgenomen, waarbij het steeds gaat om kosten gemaakt gedurende de looptijd van een project. Alleen de kostensoorten zoals vermeld in het vorige hoofdstuk, worden meegenomen bij het bepalen van de projectkosten, de subsidie en de financiering van de eigen bijdrage. Financiering door de aanvrager van kosten die vallen buiten de kostendefinitie van de Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007, Centers of Entrepreneurship, is mogelijk. Hier staat dan echter geen subsidie tegenover.

uit te voeren, worden niet meegenomen bij het bepalen van de hoogte van de financiering van de eigen bijdrage. Eventuele bijdragen van deze derde partijen worden op de totale subsidiabele projectkosten in mindering gebracht.

Indien voor de totale subsidiabele projectkosten of een deel daarvan reeds door de Commissie van de Europese Gemeenschappen dan wel een bestuursorgaan van een provincie of gemeente dan wel een bestuursorgaan niet zijnde een bestuursorgaan van de rijksoverheid subsidie is verstrekt, wordt slechts een zodanig bedrag aan subsidie verstrekt, dat het totale bedrag aan subsidie niet meer bedraagt dan 75 procent van de totale subsidiabele projectkosten.

5. De rol van SenterNovem / Leren Ondernemen

SenterNovem is op 1 mei 2004 ontstaan uit de fusie tussen Senter en Novem, twee agentschappen van het Ministerie van Economische Zaken. Deze nieuwe organisatie bundelt kennis van innovatie, energie, klimaat, milieu en leefomgeving. SenterNovem draagt hiermee bij aan een sterkere positie van het bedrijfsleven in ons land en aan een duurzamere samenleving, met zorg voor mens en milieu.

SenterNovem voert regelingen uit voor het Ministerie van Economische Zaken, maar ook voor andere ministeries en de Europese Unie.

SenterNovem Onderwijs en Arbeidsmarkt / Leren Ondernemen

SenterNovem Onderwijs en Arbeidsmarkt verzorgt onder andere de uitvoering van het partnership Leren Ondernemen. Het partnership Leren Ondernemen is een krachtenbundeling van partijen die actief zijn op het gebied van Ondernemerschap & Onderwijs. Zij stellen zich ten doel het ondernemerschap in Nederland te stimuleren door hier meer aandacht voor te creëren in het onderwijs. Het partnership bundelt inspirerende initiatieven op het gebied van Onderwijs & Ondernemerschap, brengt partijen samen en biedt ondersteuning om gezamenlijk activiteiten uit te voeren. Zij is hét portaal voor informatie, presentatie en promotie van activiteiten en initiatieven op het gebied van Ondernemerschap & Onderwijs.

Daarnaast verzorgt SenterNovem Onderwijs en Arbeidsmarkt de uitvoering van het Fonds 'Beroepsonderwijs in bedrijf', de Tijdelijke stimuleringsregeling Leren en Werken, de Subsidieregeling EVC in het HBO, werkt zij mee aan innovatie in het voortgezet onderwijs en voert zij verschillende regelingen uit op het gebied van de kwaliteit en kwantiteit van onderwijspersoneel.

Beoordeling en bewaking

Voor de Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007 beoordeelt SenterNovem of ingediende aanvragen volledig zijn en ondersteunt SenterNovem de Adviescommissie Ondernemerschap en Onderwijs. Bij de uitvoerende taak van SenterNovem hoort ook de bewaking van de voortgang van de lopende projecten en de beoordeling van het eindresultaat.

Informatie en advies

SenterNovem is vrijblijvend aanspreek- en informatiepunt voor aanvragers en projectuitvoerders. Zij kunnen bij SenterNovem terecht voor informatie over de behandelingsprocedure, de beoordelingswijze en de wijze van financiering.

U kunt bij SenterNovem terecht voor vrijblijvend advies bij het uitwerken van een projectvoorstel. Het is aan te raden om ruim voor het indienen van uw aanvraag contact met SenterNovem op te nemen. De ervaring leert dat dit de kwaliteit van uw projectplan ten goede komt.

U kunt SenterNovem / Leren Ondernemen bereiken op telefoonnummer (070) 3 735 735 en (070) 3 735 313 of info@lerenondernemen.nl met een c.c. naar het secretariaat van Onderwijs & Arbeidsmarkt, email: et@senternovem.nl.

Bijlage 1: Aanvraagformulier 1

Spoor II: Aanvraagformulier 1 voor een CE-project

Spoor II: Aanvraagformulier 1 voor een CE-project

Formulier, bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007

A. Gegevens aanvrager

Naam hoger onderwijsinstelling: _____

Brinnummer: _____

Postadres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

Bezoekadres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

Postbankrekeningnr: _____

Bankrekeningnr: _____ Naam bank: _____ Plaats: _____

Contactpersoon

Naam: _____ Functie: _____ M V

Telefoon: _____ Telefax: _____

E-mailadres: _____

B. CE-samenwerkingsverband

Indien de aanvrager namens een CE-samenwerkingsverband de aanvraag indient, dient u hieronder de deelnemers in het samenwerkingsverband te vermelden

Naam Instelling	Plaats
1. _____	_____
2. _____	_____
3. _____	_____
4. _____	_____
5. _____	_____
6. _____	_____
7. _____	_____
8. _____	_____
etc. _____	_____

C. Projecttitel

Titel van het project: _____

D. Projectperiode (max. 4 jaar)

Startdatum project: _____

Einddatum project: _____

E. Overige gegevens

Is voor het CE-project eerder subsidie aangevraagd bij, verleend of verstrekt door het Rijk? ja nee

Opgave van andere subsidies die zijn aangevraagd bij, verleend of verstrekt door het Rijk:

Datum	Instantie	Bedrag	
*	_____	€ _____	incl./excl. BTW
*	_____	€ _____	incl./excl. BTW

Is het bedrijfsleven betrokken bij het CE-project? ja nee

Is het ondernemerschapsonderwijs toegankelijk voor alle studenten van de bij het CE-project betrokken hoger onderwijsinstelling(en)? ja nee

F. Ondertekening

De aanvraag moet ondertekend worden door het College van Bestuur van de aanvragende onderwijsinstelling.

Ondergetekende verklaart dat alle voor de aanvraag benodigde stukken zijn bijgevoegd en dat hij/zij bekend is met de Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007.

Aldus naar waarheid ingevuld.

Naam aanvrager (bevoegd gezag): _____

Naam ondertekenaar: _____

Functie ondertekenaar: _____

Plaats en datum: _____

Handtekening: _____

G. Als bijlage bijvoegen:

Een beschrijving van maximaal 6 A4 van:

- De wijze waarop binnen de betrokken hoger onderwijsinstelling invulling wordt gegeven aan het ondernemerschapsonderwijs door een Centre of Entrepreneurship;
- Welke activiteiten het Centre of Entrepreneurship zal uitvoeren op het gebied van onderwijs, onderzoek en netwerken.

H. Sluitingstermijn en adressering

Aanvraagformulier en bijlagen **uiterlijk 22 maart 2007** schriftelijk (**niet** per fax of email) indienen bij:

SenterNovem
T.a.v. Leren Ondernemen
Postbus 93144
2509 AC Den Haag

Bijlage 2: Aanvraagformulier 2

Spoor II: Aanvraagformulier 2 voor een CE-project

Spoor II: Aanvraagformulier 2 voor een CE-project

Formulier, bedoeld in artikel 21, derde lid, van de Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007

A. Gegevens aanvrager

Naam hoger onderwijsinstelling: _____

Brinnummer: _____

Postadres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

Bezoekadres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

Postbankrekeningnr.: _____

Bankrekeningnr.: _____ Naam bank: _____ Plaats: _____

Contactpersoon

Naam: _____ Functie: _____ M V

Telefoon: _____ Telefax: _____

E-mailadres: _____

B. Projectnummer

Uw aanvraag is bij SenterNovem bekend onder nummer: _____

C. Wijzigingen ten opzichte van aanvraagformulier 1

Indien er wijzigingen zijn ten opzichte van de gegevens in het aanvraagformulier 1, gelieve hieronder aan te geven welke. U kunt dit ook in een aparte bijlage aangeven.

D. Samenvatting van de begroting en gegevens over de financiering

Subsidiabele kosten	2007 in €	2008 in €	2009 in €	2010 in €	Totaal in €
Totale loonkosten					
Totale materiële kosten					
Totale kosten derden					
Totale overheadkosten					
Totaal					

Financiering	2007 in €	2008 in €	2009 in €	2010 in €	Totaal in €
Partij 1:					
Partij 2:					
Partij 3:					
Partij 4:					
Subsidie (max. 50%)					
Totaal					

E. Ondertekening

De aanvraag moet ondertekend worden door het College van Bestuur van de aanvragende onderwijsinstelling.

Ondergetekende verklaart dat alle voor de aanvraag benodigde stukken zijn bijgevoegd en dat hij/zij bekend is met de Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007.

Aldus naar waarheid ingevuld.

Naam aanvrager (bevoegd gezag): _____

Naam ondertekenaar: _____

Functie ondertekenaar: _____

Plaats en datum: _____

Handtekening:

F. Mede-ondertekening

De mede-ondertekening dient te geschieden door een tekeningsbevoegd persoon. Mede-ondertekening door een hoger onderwijsinstelling moet worden gedaan door het bevoegd gezag van die hoger onderwijsinstelling. Door mede-ondertekening wordt onder meer voor de volgende zaken getekend:

- elke deelnemer in het CE-samenwerkingsverband is tot ten hoogste het naar rato van de voor hem geraamde subsidiabele kosten berekende bedrag aansprakelijk voor terugbetaling van de subsidie, voor zover de subsidieontvangers daartoe verplicht zijn;
- de aanvrager zoals vermeldt onder punt A wordt door de deelnemers van het onderwijssamenwerkingsverband gemachtigd namens hen de aanvraag in te dienen en als penvoerder op te treden als bedoeld in artikel 13, tweede lid, van de Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007;
- de deelnemers van het CE-samenwerkingsverband hebben zich gecommitteerd tot een inhoudelijke en/of financiële bijdrage zoals beschreven in het aanvraagformulier.

Deelnemer 1

Naam organisatie: _____

Naam ondertekenaar: _____

Functie: _____

Plaats: _____

Datum: _____

Handtekening:

Deelnemer 2

Naam organisatie: _____

Naam ondertekenaar: _____

Functie: _____

Plaats: _____

Datum: _____

Handtekening:

Deelnemer 3

Naam organisatie: _____

Naam ondertekenaar: _____

Functie: _____

Plaats: _____

Datum: _____

Handtekening:

Deelnemer 4

Naam organisatie: _____

Naam ondertekenaar: _____

Functie: _____

Plaats: _____

Datum: _____

Handtekening:

Als meer deelnemers moeten ondertekenen, kunt u de gegevens opnemen in de bijlage en deze door de deelnemers laten ondertekenen.

G. Als bijlage bijvoegen:

1. Een projectplan met vermelding van de belangrijke stappen, tussenresultaten en eindresultaten in het CE-project en een beschrijving van:
 - a. de doelstelling van het Centre of Entrepreneurship;
 - b. de activiteiten van het Centre of Entrepreneurship;
 - c. de wijze waarop het bedrijfsleven betrokken is bij het CE-project en het Centre of Entrepreneurship;
 - d. de wijze waarop het Centre of Entrepreneurship invulling geeft aan activiteiten met betrekking tot onderwijs, onderzoek en het netwerken met de regionale omgeving;
 - e. de wijze waarop de resultaten van het Centre of Entrepreneurship worden gemeten;
 - f. de wijze waarop de hoger onderwijsinstelling ervoor zorgdraagt dat al haar studenten toegang hebben tot het ondernemerschapsonderwijs en de wijze waarop dit in het onderwijsaanbod tot uitdrukking komt;
 - g. de wijze waarop de hoger onderwijsinstelling zorgdraagt voor continuering van de activiteiten waarvoor subsidie is verstrekt.

2. Een begroting van de kosten. De projectkosten dienen te worden gespecificeerd conform de volgende kostencategorieën:
 - Loonkosten (uurtarief x aantal uren);
 - Kosten van verbruikte materialen en hulpmiddelen (materiaalkosten);
 - Aan derden verschuldigde kosten. Voeg de offerte(s) toe;
 - Kosten voor overhead als opslag voor algemene kosten;
 - Kosten voor het projectmanagement;
 - Indien de aanvraag wordt ingediend door een CE-samenwerkingsverband vermeldt de begroting een raming van de subsidiabele kosten per deelnemer van het CE-samenwerkingsverband.

H. Sluitingstermijn en adressering

Aanvraagformulier en bijlagen dient u uiterlijk op de datum, zoals vermeld in het schriftelijke verzoek van de minister om uitwerking van de aanvraag (zie artikel 21, eerste en tweede lid van de Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007), in te dienen bij:

SenterNovem
T.a.v. Leren Ondernemen
Postbus 93144
2509 AC Den Haag

Bijlage 3: Voorbeeldmodel projectbegroting

Projectbegroting

Totale subsidiabele kosten	
Subsidiabele kosten over de periode _____	t/m _____
Totale kosten projectmanagement	€
Totale loonkosten	€
Totale kosten derden	€
Totale materiaalkosten	€
Totale overheadkosten	€
Totale subsidiabele kosten	€

Financiering van de subsidiabele kosten (let op! Cofinanciering minimaal 50%)	
Financiering aanvrager	€
Financiering overige partijen	
_____	€
_____	€
_____	€
Gevraagde subsidie (maximaal 50%)	€
Totale financiering	€

Begroting per activiteit

Activiteit 1 _____	Aantal	Uur-tarief	€
Looptijd _____ t/m _____	uren		
Kosten projectmanagement		€	€
Loonkosten aanvrager		€	€
Loonkosten partner 1		€	€
Loonkosten partner 2		€	€
Loonkosten partner etc.		€	€
Kosten derde 1		€	€
Kosten derde 2		€	€
Kosten derde etc.		€	€
Materiaalkosten			€
Overhead			€
Totaal activiteit 1			€

Activiteit 2 _____	Aantal	Uur-tarief	€
Looptijd _____ t/m _____	uren		
Kosten projectmanagement		€	€
Loonkosten aanvrager		€	€
Loonkosten partner 1		€	€
Loonkosten partner 2		€	€
Loonkosten partner etc.		€	€
Kosten derde 1		€	€
Kosten derde 2		€	€
Kosten derde etc.		€	€
Materiaalkosten			€
Overhead			€
Totaal activiteit 2			€

Activiteit 3 _____	Aantal	Uur-tarief	€
Looptijd _____ t/m _____	uren		
Kosten projectmanagement		€	€
Loonkosten aanvrager		€	€
Loonkosten partner 1		€	€
Loonkosten partner 2		€	€
Loonkosten partner etc.		€	€
Kosten derde 1		€	€
Kosten derde 2		€	€
Kosten derde etc.		€	€
Materiaalkosten			€
Overhead			€
Totaal activiteit 3			€

Etc. voor de volgende activiteiten.

Bijlage 4: Voorschotformulier

Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007

Voorschotformulier Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007

Formulier, bedoeld in artikel 31, derde lid, van de Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007
Indienen bij: SenterNovem, T.a.v. Leren Ondernemen, Postbus 93144, 2509 AC Den Haag.

U kunt een voorschot aanvragen over een door SenterNovem vastgestelde periode bij de subsidiebeschikking gelijktijdig met de voortgangsrapportage over de desbetreffende periode. Voor ieder aanvraag om een voorschot dient een afzonderlijk formulier te worden gebruikt. Er wordt niet meer voorschot verstrekt dan 80% van de maximale subsidiebedragen.

1. Naam aanvrager : _____

2. Projectnummer: _____

3. Kenmerk en datum van de brief waarmee subsidie is verleend

Kenmerk: _____ Datum: _____

4. Declaratieperiode van _____ tot _____

5. Gevraagd voorschot: € _____

6. Ondertekening aanvraag

Aldus naar waarheid ingevuld,

Plaats: _____ Datum: _____

Naam: _____ Handtekening: _____

BELANGRIJK

Bij dit formulier dient in ieder geval te worden meegezonden:

- a) Een overeenkomstig het goedgekeurde plan gespecificeerde declaratie van de kosten, toegerekend aan de activiteiten. M.b.t. de aan derden verschuldigde kosten dienen kopieën van facturen meegezonden te worden.
- b) Een voortgangsverslag, als bedoeld in artikel 28 van de Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007, over de desbetreffende periode, waarin minimaal wordt ingegaan op de volgende aspecten, zowel voor het totaal als voor de eventuele afzonderlijke deelprojecten:
 - De verrichte activiteiten en behaalde resultaten sinds de vorige rapportage
 - De vorderingen in relatie tot de planning en de doelstelling van het projectplan
 - De in de verslagperiode bestede inzet van personeel en middelen in relatie tot de oorspronkelijke begroting
 - Eventuele wijzigingen in het project, de personeelsinzet en de kosten
 - Een conclusie t.a.v. de realiseerbaarheid van de projectdoelstelling binnen de planning
 - Eventueel te verwachten of genomen beslissingen t.a.v. aanvullende activiteiten of anderszins.

Bijlage 5: Vaststellingsformulier

Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007

Vaststellingsformulier Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007

Formulier, bedoeld in artikel 32, tweede lid, van de Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007
Indienen bij: SenterNovem, t.a.v. Leren Ondernemen, Postbus 93144, 2509 AC Den Haag.

1. Naam aanvrager: _____

2. Projectnummer: _____

3. Kenmerk en datum van de brief waarmee subsidie is verleend

Kenmerk: _____ Datum: _____

4. Maximale subsidiebedrag € _____

5. Bedrag van de door de aanvrager gemaakte en betaalde kosten
waarvoor de aanvraag wordt ingediend € _____

6. Is voor de kosten andere subsidie aangevraagd bij, verleend of verstrekt door het Rijk?
0 ja 0 nee

Datum	Instantie	Bedrag	
* _____	_____	€ _____	incl./excl. BTW
* _____	_____	€ _____	incl./excl. BTW

7. Ondertekening aanvraag

Aldus naar waarheid ingevuld,

Plaats: _____ Datum: _____

Naam: _____ Handtekening: _____

BELANGRIJK

Bij dit formulier dient in ieder geval te worden meegezonden:

- Een overeenkomstig het goedgekeurde projectplan en een gespecificeerde declaratie van kosten, toegerekend aan de activiteiten inclusief een toelichting. Specificatie dient plaats te vinden naar kostencategorieën.
- Indien het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld € 50.000,- of meer bedraagt: een accountantsverklaring overeenkomstig het bij dit formulier behorende model.
- Een eindverslag als bedoeld in artikel 32, vierde lid van de Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007. Het eindverslag bevat een rapportage over de uitvoering van het project en de resultaten alsmede verklaringen voor verschillen ten opzichte van het oorspronkelijke projectplan.

Controle protocol + model accountantsverklaring

Inhoudsopgave controle protocol:

- Doelstelling
- Onderzoeksaanpak
- Toleranties en gewenste zekerheid
- Wettelijk kader en definitie rechtmatigheid
- Reikwijdte en intensiteit van de accountantscontrole
- Review van de accountantscontrole
- Verslaglegging

Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel het geven van aanwijzingen omtrent de reikwijdte en de intensiteit van de controle aan de accountant, die is belast met de controle van de, door de subsidie-ontvanger, bij het Ministerie van Economische Zaken (hierna te noemen EZ) in te dienen aanvraag om subsidievaststelling.

De controle kan worden uitgevoerd door een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De gevraagde verklaring kan ook worden verstrekt door een niet als openbaar accountant optredend intern accountant.

Onderzoeksaanpak

De onderzoeksaanpak is de verantwoordelijkheid van de accountant. Dit controleprotocol dient om de reikwijdte en het object van de accountantscontrole nader aan te geven. Niet beoogd wordt een aanpak van de accountantscontrole voor te schrijven. Veelal zal de accountant zich immers bij zijn controle baseren op een (risico)analyse van de administratieve organisatie en interne controle bij de te controleren uitkeringsorganisatie of subsidieontvanger en op basis daarvan komen tot een optimale afweging van de in te zetten controlemiddelen.

Toleranties en gewenste zekerheid

Voor de strekking van de accountantsverklaring, goedkeurend, met beperking, afkeurend of oordeelonthouding, zijn de volgende toleranties bepalend:

	Procentuele onjuistheden (in de verantwoording)			Procentuele onzekerheden (in de controle)		
	goedkeuring	Beperking	Afkeuring	goedkeuring	Beperking	Oordeelonthouding
uitkomst van de controle in een percentage van de projectkosten	< 1	≥ 1 en < 3	≥ 3	< 3	≥ 3 en < 10	≥ 10

Deze toleranties zijn gebaseerd op percentages die gelden voor de financiële verantwoording van departementen, op grond van het besluit van de Ministerraad d.d. 26 april 1994 en de richtlijnen van het Interdepartementaal Overleg Departementale Accountantsdiensten.

Gewenste mate van zekerheid

De accountantscontrole verschaft een redelijke mate van zekerheid aan de gebruiker van de verklaring. Volgens de richtlijnen voor de accountantscontrole betekent dit dat de accountant een (relatief) hoge, maar geen absolute mate van zekerheid verschaft. Indien dit begrip ten behoeve van het gebruik van statistische technieken moet worden gekwantificeerd, dan dient een betrouwbaarheid van 95% te worden gehanteerd.

Omgaan met geconstateerde fouten

Inzake het omgaan met geconstateerde fouten geldt de gedragslijn, dat geconstateerde fouten, die invloed hebben op de omvang van de subsidie van EZ en die herstelbaar zijn, moeten worden gecorrigeerd. Dat geldt ook voor fouten waarbij de tolerantiegrens niet wordt overschreden. De niet herstelde fouten wegen mee in de oordeelsvorming over de aanvraag om subsidievaststelling.

Wettelijk kader en definitie rechtmatigheid

De subsidie is rechtmatig besteed als de geldende subsidieregeling is nageleefd en de uitgaven en ontvangsten in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving tot stand zijn gekomen.

De van toepassing zijnde wet- en regelgeving, inclusief eventuele wijzigingen, betreft naast de subsidieregeling en de uitvoeringsovereenkomst eveneens de Kaderwet EZ-subsidies en de Algemene wet bestuursrecht. Daarnaast zijn voor de controle relevant de eventuele nadere afspraken volgens alle van toepassing zijnde correspondentie.

Reikwijdte en intensiteit van de accountantscontrole

Dit controleprotocol beoogt niet het voorschrijven van een aanpak van de accountantscontrole.

Veelal zal de accountant zich immers bij zijn controle baseren op een (risico)analyse van de administratieve organisatie en interne controle bij de te controleren subsidie-ontvanger en op basis daarvan komen tot een optimale afweging van de in te zetten controlemiddelen.

Bij de controle wordt vastgesteld, dat de verstrekte subsidie rechtmatig is besteed. Daarbij wordt nagegaan of de geldende subsidieregeling en/of de specifiek voor de subsidie gestelde verplichtingen zijn nageleefd. Het niet/onjuist naleven van de geldende verplichtingen resulteert (indien dit onherstelbaar is) tot het constateren van een rechtmatigheidsfout die als een onjuistheid in de financiële verantwoording wordt geëvalueerd.

De accountant schenkt bij de uitvoering van de controle bijzondere aandacht aan de volgende aspecten:

- De integrale uurtarieven zijn samengesteld op basis van de normale door de subsidieontvanger gehanteerde systematiek. Het moet gaan om een systematiek die door de subsidieontvanger stelselmatig wordt toegepast en die aansluit op de opzet en indeling van de jaarrekening. De integrale uurtarieven bevatten geen incidentele kostprijsopdrijvende elementen.
- De gemaximeerde cumulatie van subsidies. Het totaal aan verstrekte subsidies door het Rijk, de Commissie van de Europese Gemeenschappen of van een provincie of gemeente mag maximaal 75 % van de totale subsidiabele projectkosten bedragen.
- De verantwoorde kosten zijn rechtstreeks toe te rekenen aan de uitvoering van het bij aanvraag van de subsidie ingediende projectplan en zijn en de noodzaak voor het uitvoeren van het projectplan is aannemelijk.

Review van de accountantscontrole

De Auditdienst van EZ kan een review uitvoeren op de uitgevoerde accountantscontrole inzake deze subsidie. De accountant, die de controle uitvoert, verstrekt de Auditdienst desgevraagd alle inlichtingen en bescheiden op een wijze zoals deze dienst dat gewenst acht. De eventuele extra kosten van deze accountant in verband met de review zijn voor rekening van de subsidie-ontvanger.

Verslaglegging

De accountant legt de uitkomsten van de controle vast in een accountantsverklaring. Voor deze verklaring dient de tekst te worden gehanteerd conform de modelverklaring.

Naast zijn oordeel over de financiële verantwoording vermeldt de accountant in een toelichtende paragraaf eventuele specifieke bevindingen, die naar het oordeel van de accountant voor EZ van belang (kunnen) zijn.

Model Accountantsverklaring

ACCOUNTANTSVERKLARING ten behoeve van het Ministerie van Economische Zaken, bedoeld in artikel 32, vijfde lid, van de Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007

Opdracht

Wij hebben bijgevoegde aanvraag om subsidievaststelling met bijlagen van [...naam aanvrager...] te [...statutaire vestigingsplaats...] gewaarmerkt en gecontroleerd.

Voor de gesubsidieerde activiteiten is met aanvraagnummer [...nr...] bij brief van [...datum...] met kenmerk [...kenmerk...] door de Minister van Economische Zaken een subsidie verleend. Deze subsidie is verleend in het kader van de Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007.

De aanvraag om subsidievaststelling is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de leiding van [...naam huishouding...].

Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake deze aanvraag te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht in overeenstemming met algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controle-opdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de aanvraag geen onjuistheden van materieel belang bevat.

De controle omvat onder meer een onderzoek (eventueel door middel van deelwaarnemingen) naar de rechtmatigheid van de uitvoering van de voornoemde regeling. De controle is uitgevoerd met inachtneming van het, bij deze verklaring behorende controleprotocol. Tevens omvat de controle de beoordeling dat de aanvraag voldoet aan de volgende eisen:

- de kosten zijn gemaakt en daadwerkelijk betaald en zijn rechtstreeks toe te rekenen aan het project ter zake waarvan subsidie is verleend;
- de in aanmerking genomen kosten zijn in overeenstemming met artikel 5 (ondernemerschapsonderwijsprojecten) of artikel 15 (CE-projecten) van de Subsidieregeling ondernemerschap en onderwijs 2007;
- de kosten hebben betrekking op de periode [...begindatum project...] tot en met [...einddatum project...];
- de bij de aanvraag verstrekte informatie omtrent de door het Rijk verstrekte subsidies ter zake van de kosten van de gesubsidieerde activiteiten is juist en volledig weergegeven.

Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de aanvraag om subsidievaststelling voldoet aan de hiervoor genoemde eisen.

Toelichtende paragraaf

[indien van toepassing eventuele specifieke bevindingen]

.....

Ondertekening door accountant

Plaatsnaam en datum.....

Naam accountantskantoor.....

Naam accountant RA/AA*

Ondertekening.....

** doorhalen wat niet van toepassing is*

SenterNovem levert een bijdrage aan duurzame ontwikkeling en innovatie door een brug te slaan tussen markt en overheid, nationaal en internationaal. Op professionele wijze voert SenterNovem overheidsbeleid uit rond innovatie, energie & klimaat en milieu & leefomgeving. Bedrijven, instellingen en overheden kunnen bij SenterNovem terecht voor het realiseren van maatschappelijke doelstellingen op deze terreinen. SenterNovem is een agentschap van het Ministerie van Economische Zaken. Meer informatie: www.senternovem.nl

Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan SenterNovem geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten. Bij publicaties van SenterNovem die informeren over subsidieregelingen geldt dat de beoordeling van subsidieaanvragen uitsluitend plaatsvindt aan de hand van de officiële publicatie van het besluit in de staatscourant.